

Brabantse perstour 'Kringlooplandbouw in de praktijk'

Kringlooplandbouw is een veelbesproken onderwerp in de agrarische wereld sinds minister Schouten dit concept centraal stelde in haar landbouwvisie. Maar wat is het precies en hoe kunnen boeren dit in de praktijk brengen? Eén vorm is de natuurinclusieve landbouw en de provincie Noord-Brabant helpt boeren om daarnaar over te schakelen.

Bij natuurinclusieve landbouw produceren agrariërs voedsel en gewassen in balans met de natuurlijke omgeving. Natuurlijke processen worden geïntegreerd in de bedrijfsvoering en er is zorg voor een gezond bodem- en watersysteem en voor de biodiversiteit op en rond het bedrijf. Voor meer info, zie de bijgevoegde brochure Natuurinclusieve landbouw.

Op **zaterdag 24 november** houdt de provincie een perstour 'Kringlooplandbouw in de praktijk'. Daarbij bezoeken we drie boeren die natuurinclusieve landbouw toepassen. U bent van harte welkom voor de hele perstour of een deel ervan.

Gastheer en -vrouw zijn gedeputeerden **Johan van den Hout** (Natuur) en **Anne-Marie Spierings** (Agrarische ontwikkeling). Zij zullen toelichten hoe de provincie boeren ondersteunt met het omschakelen naar natuurinclusieve landbouw (zie ook bijlage). Tijdens de perstour zal ook **Jack Verhulst** een presentatie geven. Jack heeft een natuurinclusieve boerderij met Fleckvieh-koeien en is voorzitter van het netwerk Goed Boeren, een collectief van natuurinclusieve agrariërs.

09.30 – 17.00 uur

Perstour per bus met vertrek en aankomst bij het provinciehuis in 's-Hertogenbosch (Brabantlaan 1). In de bus: welkom, diverse presentaties en gelegenheid voor interviews.

10.30 – 11.30 uur

Rondleiding bij **Janine en Paul van Bio in de Polder**

Groenedijk 35 in Lage Zwaluwe, www.groenecampingindepolder.nl

In de polder ten zuiden van het nationaal park De Biesbosch runnen Janine en Paul (de 7e generatie) een biologisch akkerbouw- annex veehouderijbedrijf (zoogkoeien, schapen en ossen) met een boerencamping. Kruidenrijke perceelranden en graslanden leveren de nodige biodiversiteit op; een verscheidenheid aan planten, nuttige insecten en vogels met de Patrijs als belangrijke representant. De omschakeling naar biologisch is medio 2015 in gang gezet. Het doel is om in 2020 op 35 ha biologisch te oogsten. Er wordt veel geïnvesteerd in het gezond en vitaal houden van de bodem. De bodem is de basis voor het biologische bedrijf. Door om de zeven jaar hetzelfde gewas op het perceel te verbouwen raakt de bodem niet uitgeput en krijgen ziekten geen kans. Het inzaaien van klaver in het gras en onderwerken gewasresten versterken de conditie van de bodem nog meer. Koeien in de potstal zorgen voor een goede kwaliteit stromest die de bodem optimaal voedt.

12.15 – 14.15 uur

Lunch en rondleiding bij **Wim en Hariëtte van Roessel**

Oude Tilburgselaan 12a in Riel, www.deregteheijden.nl

Het melkveebedrijf van de familie Van Roessel grenst aan de Regte Heide, een Natura 2000-gebied. De 120 koeien en kalveren grazen in de kruidenrijke weilanden rondom het bedrijf. De bedrijfsvoering gaat uit van een nauwe samenhang tussen bodem, plant, mens, dier en omgeving met als uitdaging een steeds verdere verbetering in de wisselwerking tussen deze onderdelen. Dit vertaalt zich onder meer in het sluiten van kringlopen van water en mineralen, welzijn en natuurlijk gedrag van dieren, een gezonde bodem, maatschappelijke verantwoordelijkheid. Naast de duurzame productie en

verkoop van eigen producten op het bedrijf zijn er voorzieningen voor kamperen en vergaderen en worden er rondleidingen voor een boerderijbeleving georganiseerd. Op het bedrijf wordt geïnvesteerd in meer biodiversiteit zoals de aanleg van een vleermuizenkelder en een bosweide met een bijenkast. Er is 25 ha grasland omgevormd naar een kruiden- en faunairijk grasland met fruit- en notenbodem waar koeien kunnen weiden. Er zijn plannen voor uitbreiding.

15.00 – 16.00 uur

Rondleiding bij **Hein Klaasen**

Vessemseweg 9 in Knegsel, www.dalvandekleinebeerze.nl

Hein Klaasen uit Knegsel heeft een biologisch melkveebedrijf. Hij is in 2010 in het familiebedrijf gestapt en heeft toen de omschakeling ingezet naar een biologische bedrijfsvoering. Zijn studie in Wageningen gaf Hein de inspiratie voor omschakeling. Hein is een ondernemer die dicht bij de natuur met de seizoenen mee zijn werk doet, die niet alleen denkt aan de hoeveelheid melk die zijn koeien produceren, maar ook aan het landschap en de omgeving waarin hij werkzaam is. Zo doet hij bijvoorbeeld aan randenbeheer, uitgesteld maaien, wildmengsels zaaien in overleg met jagers, de uilenwerkgroep en weidevogelbeheer. Ook is hij deelnemer van project kruiden in de melkveehouderij en project schoon water plus. Circa 24 ha van de landbouwgronden zullen worden ingericht voor de natuur door de aanleg van bloemrijke randen en graanstroken. Deze gronden vallen binnen de begrenzing van het natuurnetwerk Brabant. Dankzij inrichting worden twee natuurgebieden met elkaar verbonden. Hein is lid van de landcoöperatie Dal van de Kleine Beerze; opgericht in november 2016, voor een duurzame gebiedsontwikkeling van het Dal van de Kleine Beerze tussen Oostelbeers en Vessem.